

CORIOLANUS

Avondvullend

door

WILLIAM SHAKESPEARE

bewerking

Koos Terpstra

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **CORIOLANUS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **WILLIAM SHAKESPEARE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **20** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Caius Martius Coriolanus
Volumnia
Virgilia
Valeria
Octavia
Menenius Agrippa
Comenius
Oude man
Jongen (Roderigo)
Francesco
Sicinius
Titus Lartius
Gasparo
Antonelli
Aufidius
Eerste Senator (Corioli)
Tweede Senator (Corioli)
Soldaten
Bode (2)
Heraut
Senatoren (Rome)
Volk
Aedillen
Luitenant
Wacht (2)
Een man
Een man met een accordeon
Iemand met een saxofoon
Oude clown
Jonge clown
Edelen

Groot toneel. Vrouw komt op. Ze ziet er prachtig uit. Ze loopt naar de rand van het toneel.

VOLUMNIA: Ik ben een vrouw.

Ik kijk jullie aan. Jullie kijken mij aan. Jullie zien meer van mij, dan ik van jullie zie.
Zo gaan die dingen.

Wij leven in Europa.
Het rijke continent.
In het land van de schuld.
In het land dat het beter weet.

In Afrika zijn grote brede rivieren. In Azië heerst het gevaar.
Wij zijn het continent van de schuld.

En dat draait en dat draait rond, en buiten is die grote nacht.
Ergens in het heelal sta ik hier.
Een vrouw.
En buiten is het nacht.
Het is nacht op de steppes.
Ergens gaat op dit moment de zon onder. Rood en groot.
En daar zit iemand naar te kijken.
En ergens in de grote bergen waar het koud is en de wind de adem afsnijdt, is het heel kleine licht van een vuurtje te zien.
En ergens op een ander continent zijn de levende steden, het continent waar onze dromen en onze nachtmerries vandaan komen,
waar ze gemaakt worden.
Ik denk aan mijn zoon.
Hij staat op die wereld en die wereld draait, die draait.
Door de dag en de nacht heen en hij wordt een held.
Ik denk aan mezelf, hoe ik hier sta,
hoe eenzaam ik ben,
hoe ver ik van iedereen verwijderd ben.
Hoe sterk ik ben, hoe groot;
ik ben de grootste vrouw die ooit geleefd heeft,
omdat ik de aarde kan zien,
omdat ik zie hoe de vliegtuigen op dit moment over de oceaan vliegen,
met een paar honderd mensen daarin, zittend,
denkend dat ze beschermd worden;

omdat ik de krantenredacties zie, die het nieuws verzamelen, nu, het nieuws dat wij morgen lezen; omdat ik een kind zie dat nu in bed ligt en woelt en huilt, maar ik weet niet waarom het huilt.

Kijk met me mee.

We hebben die afstand nodig.

We hebben het geluid van de zee nodig.

Die aan komt rollen, wat stenen mee laat rollen, wat stenen mee weer terug neemt en daar alle tijd voor heeft.

Het geluid van die stilte

die ons de ruimte geeft om te denken.

De afstand om te denken.

Hier ben ik. Dit ben ik. Ik ben een vrouw. En ik heb een zoon.

En de zee rolt stenen naar het strand. (*Caius Martius komt op*)

MARTIUS: Ik ben de zoon. Dag mama.

Al mijn kracht komt van haar.

Al mijn spieren zijn haar spieren.

Nooit hoef ik aan mezelf te twijfelen, want deze vrouw is mijn moeder. Kijk naar die vrouw. Zij is mijn moeder.

Ik ben uit haar gekomen.

Dat wordt wel vergeten, maar ik ben uit haar gekomen.

Hier zat ik.

Het was daar warm. Het enige wat je daar hoorde was een zacht ruisen en gedempt soms hoorde je iets anders. Mijn moeder.

De plek waar ik begonnen ben.

Zo klein kwam ik eruit.

Ik, Caius Martius.

Heb je pijn gehad?

VOLUMNIA: Nee.

MARTIUS: Bij mijn geboorte niet?

VOLUMNIA: Hoe kun jij me pijn doen?

Je was mijn eerste zoon, mijn enige zoon. Ik was een meisje toen; wist ik veel. Jij hebt van mij een moeder gemaakt.

MARTIUS: Heb je daar spijt van?

VOLUMNIA: Nee. Meisjes worden moeder.

MARTIUS: Je ziet er nog uit als een meisje.

VOLUMNIA: Nee. Dan kijk je niet goed. Dan zul je beter moeten leren kijken. Mijn zoon, Caius Martius. (*er komt een man op. Naast hem een man met een accordeon, speelt, onafhankelijk van het lied van de eerste man*)

MAN: In dit land waar de mensen alles weten
loopt een schaduw rond van haat
't is een mens gewoon op twee benen
die rond ons gaat
't is een hart dat nooit gevoeld heeft
ja, de stapjes die een ieder ziet
't is een hand die nooit gebeeft heeft
't zijn de woorden; niet het lied

In dit land waar de mensen alles weten
is onzekerheid de kracht
maar niemand zal iets weten
alleen door het te hebben gedacht
want voelen kun je door het mee te maken
door wat je in je hoofd hebt voor je te zien
erin te zwelgen en alles wat je van plan was te vergeten
misschien dat je dan wat weet, misschien.

Alles wat wij zeggen is gebaseerd op niets
alles wat wij zeggen hebben we slechts gedacht
alles wat we doen is veilig
al onze meningen daarom zonder kracht

VOLUMNIA: We leven in Italië. 300 jaar voor Christus.

Italië is een rijk land. We hebben de cultuur, we zijn beschaafd, we hebben vertrouwen in onszelf, we zijn trots. We zijn een trots volk. We zijn vooral trots op onze vrijheid. Op onze verdraagzaamheid. Tolerantie. Maar er zijn altijd krachten die hun primitieve lusten moeten botvieren, die niet kunnen geloven in de liefde die wij hebben voor ons land. Er zijn altijd groeperingen, groepen, sekten, andere volken die niet de essentie van ons geluk begrijpen. Die iets aanroepen, iets groter dan zichzelf, om zichzelf de moed te geven anderen te doden, om anderen met alle middelen tot de orde te willen roepen en als je die groepen te groot of te sterk laat worden, dan pakken ze je, dan blijft er van onze beschaving, van onze liefde, van onze saamhorigheid niets over. Mensen willen van onze rijkdom mee-eten, en ze willen er niets voor terug geven. Iedereen mag meedoen, maar ze zullen zoals Wij worden, want Wij zijn het die zover gekomen zijn, zij niet; als wij worden zoals zij, zullen we zoals zij worden, arm, ziek, en gelovend in goden die haat en fanatisme dragen.

MARTIUS: Hoe herken je mensen die tegen de vrijheid zijn?

VOLUMNIA: Die zijn altijd herkenbaar. Ze hebben pijn in hun ogen, de

pijn die ze ons willen doen. Ze haten ons, ze verachten ons, omdat ze zich vast moeten houden aan kleine trotsen, kleine fanatismen, kleine waarden, want ze hebben niet wat wij hebben, de kracht onszelf te zijn.

MARTIUS: En dat is altijd herkenbaar?

VOLUMNIA: Ja.

MARTIUS: Ben je bang voor ze?

VOLUMNIA: Ja. Ze willen onze kracht inruilen voor hun kleine waandenkbeelden. Onze grootheid, de lucht die door ons leven stroomt is voor hen vergif. Dat geloven ze.

CORIOLI

EERSTE SENATOR: Dus jij denkt Aufidius, dat ze in Rome achter onze plannen zijn gekomen, en weten wat we gaan doen.

AUFIDIUS: Denk jij van niet? Er is hier in dit land toch nooit iets bedacht dat uitgevoerd kon worden zonder dat Rome het wist. We zullen altijd achter blijven lopen. Ze pakken ons met alles wat ze hebben. Ik heb geen andere keus dan voor mijn volk op te komen. Er komt een dag dat de zaak omgedraaid zal zijn.

EERSTE SENATOR: Ons leger staat klaar, maar ze zullen niet gemakkelijk over zich heen laten lopen.

AUFIDIUS: Dat is de reden dat ik onze plannen geheim heb gehouden tot het laatst. Ik hoop veel steden te veroveren voordat Rome doorheeft dat we onderweg zijn.

TWEEDE SENATOR: Dappere Aufidius, ga doen wat je moet doen en haast je naar je troepen; wij hier verdedigen Corioli. Belegeren ze ons, kom dan om ons te ontzetten; laten we hopen dat ze geen kans krijgen tegen ons op te trekken.

AUFIDIUS: Maak je geen illusies! Je kunt er op rekenen dat ze dat zullen doen. Ik ga nu. We zullen krijgen waar we recht op hebben.

ALLEN: De goden staan achter je.

AUFIDIUS: En ze waken over jullie!

EERSTE SENATOR: Vaarwel.

TWEEDE SENATOR: Vaarwel.

ALLEN: Vaarwel.

ROME

VOLUMNIA: De zomer is voorbij nu. Hier en daar nog een mooie dag. Het was een zomer vol liefde. Een zomer vol rust. Weten jullie dat? Hoe vol liefde deze zomer was?

Alles en iedereen genoot. Hoe lelijk alles soms ook is, genot is: Ogen dicht en laat de zon op je ademen.
Laat de Goden je kussen.

ROME

De oude man en de jongen. Sicinius, Francesco, Gasparo en Caius Martius. De oude man pikt de jongen eruit

OUDE MAN: Kom 'ns hier. Hier. Hier. Ga 'ns staan. Hier. Hoe oud ben je?

JONGEN: Oud genoeg om mijn eigen leven te leiden.

OUDE MAN: Hoe oud ben je!?!

JONGEN: 22.

OUDE MAN: Dat is oud genoeg om je eigen leven te leiden.

JONGEN: Ik ben 22.

Ik haat dit land.

Ik ben toneelspeler.

Als ik wat zeg gelooft niemand me.

En als ze me geloven luistert niemand.

Je bent 22, zeggen ze. Dat is te jong om je te geloven.

Gebruik eerst je verstand.

Maak eerst maar eens wat mee.

Waarom word ik niet serieus genomen.

Waarom loop je aan me te sjorren.

Wat is dit godverdomme.

Niets, niets in dit hele klote land geeft me de kans ook maar iets te veranderen. Niets en niemand.

Ergens daarboven, daar, twintig kilometer die kant op, op het Kapitoel, zitten mensen die zeggen dat ze voor mij bezig zijn.

Ik heb er nooit iets van gemerkt.

Misschien dat ze voor zichzelf bezig zijn, maar voor mij?

Het zijn publieke regelaars die alleen uit hun hollen komen als...

OUDE MAN: Je mag al vier jaar stemmen. Vier jaar ben je medeverantwoordelijk voor dit land. Je bent 100% medeburger, verantwoordelijk voor dit land, en verantwoordelijk voor wat dit land in de wereld doet. Dat ben je toch. Vertel het ons. Vertel ons hoe jij als mens, als medebeslisser in deze wereld, hoe jij verantwoordelijk bent voor deze wereld. Vertel het ons.

JONGEN: Ik heb daar niets mee te maken

OUDE MAN: Jij hebt daar niets mee te maken.

JONGEN: Nee, ik heb daar niets mee te maken.

OUDE MAN: Jij stemt niet.

JONGEN: Nee, ik stem niet.

OUDE MAN: Wat is je naam?

JONGEN: Roderigo.

OUDE MAN: Dat is de naam van een lafbek. Een onderkruiper. (*oude man gaat af. Roderigo schreeuwt hem na*)

RODERIGO: Als ze me nodig hebben. Als ze me nodig hebben voor die ene armzalige stem van mij.

Moet je die eens proberen niet te geven. Dan ben je opeens een fascist die zijn mondigheid weggeeft.

Nee, als ik stem geef ik mijn mondigheid weg.

Ga dan in de politiek, doe wat aan je land. Ik DOE wat aan mijn land.

Ik probeer te leven naar mijn idealen.

Ik probeer feeling te houden met dat wat er om me heen gebeurt.

Juist!

Maar niets herken ik, herken ik van wat ze daar boven bedisselen.

Daar wordt alleen maar uitgelegd waarom dingen NIET kunnen.

Mijn mensen zouden dat moeten zijn. Mijn agressie.

Mijn energie. (*op de achtergrond luistert Menenius mee*) Niet dat suffice in hiërarchie ingedutte zootje dat beweert mij te vertegenwoordigen. Dat beweert het land te besturen.

De arrogantie.

Wel eens met een politicus gepraat?

Dat is heel bijzonder.

Die luisteren niet.

Die leggen uit.

Je hoeft mij niets uit te leggen.

Eten hoeft je mij niet uit te leggen.

Als ik iets goed doe hoeft ik dat niet uit te leggen.

Als ik iets fout doe, dan heb ik een hoop uit te leggen.

Wat is dit voor land!!!

Jullie werden misschien onderdrukt door stomme regels.

Wij worden onderdrukt door redelijkheid. Wij hebben NOOIT gelijk! (*Roderigo gaat af. Menenius Agrippa komt naar voren*)

FRANCESCO: Daar is Menenius Agrippa, die heeft altijd een zwak gehad voor het volk.

GASPARO: Hij is tenminste fatsoenlijk; was de rest ook maar zo.

MARTIUS: Dat is Menenius Agrippa, dat is mijn vriend.

MENENIUS: Dag Caius Martius. Er was ooit een tijd dat alle

lichaamsdelen in opstand kwamen tegen de buik. Ze beschuldigden hem van het volgende: Dat ie daar maar lag, nutteloos en lui in het midden van het lijf, als een bodemloze put alleen maar voedsel opslokkend, nooit aan het werk van anderen deelnemend, terwijl al de andere organen keken, luisterden, dachten, deden, liepen, voelden en eensgezind samenwerkten, zwoegden om aan de eisen en de behoeften van het lichaam te voldoen.

SICINIUS: Nou, wat zei die buik op die beschuldiging.

MENENIUS: Dat zal ik je vertellen. Met een soort lach, want let op: ik kan de buik laten lachen zoals ik hem kan laten praten; pesterig zei ie tegen de ontevreden collega's, het opstandige geteisem dat hem wat hij had misgunde, zoals jullie op jullie bestuurders schimpen omdat ze niet zijn zoals jullie zijn...

FRANCESCO: Kom op, wat zei die buik. Want dan kun jij het wel over opstandig geteisem hebben, maar...

MENENIUS: Wat dan? Deze man praat door me heen.

Wat dan? Wat wil je dan zeggen.

FRANCESCO: Als alles en iedereen klaagt, wat kan die buik dan zeggen.

MENENIUS: Dat zal ik je vertellen, als je me een beetje geduld waar je niet veel van hebt kan schenken, dan zul je het antwoord van de buik horen.

SICINIUS: Je neemt er wel de tijd voor, hè.

MENENIUS: Let goed op, goeie vriend. De meer dan verstandige buik was bedachtzaam, niet zo gejaagd als zijn aanklagers en hij antwoordde als volgt: Natuurlijk is het waar, mijn met mij verenigde vrienden, sprak hij, dat ik het voor iedereen bedoelde voedsel het eerst ontvang, maar dat is terecht. Want ik ben het magazijn en het verdeelcentrum van het hele lichaam. Want, en ik weet niet of jullie dat nog weten, ik stuur het door de rivieren van jullie bloed, tot aan het hof, het hart, naar de zetel van het verstand. En door de kronkelgangen van het lichaam ontvangen de sterkste spieren en de nietigste adertjes datgene wat ze nodig hebben om te kunnen leven. En hoewel jullie, mijn goeie vrienden, zo ineens...dit zegt de buik hè, let op...

SICINIUS: Ja, ja, ga maar door.

MENENIUS: Hoewel jullie ieder voor zich niet kunnen zien wat ik bij de ander aflever, is het eindresultaat dat jullie van mij het zuivere meel ontvangen en ik met de zemelen blijf zitten. Wat hebben jullie daarop te zeggen.

SICINIUS: Dat was een antwoord. Maar wat probeer je ons duidelijk te maken.

MENENIUS: Die goeie buik, dat zijn de senatoren van Rome, en jullie de opstandige lichaamsdelen: kijk nou eens goed welke moeite ze zich getroosten, ga na wat ze voor het algemeen welzijn doen, dan zul je zien dat alles wat je uit de publieke middelen ontvangt, dat zij daarachter stonden, dat het van hen kwam, en nooit van jullie zelf.

FRANCESCO: En met zo'n verhaaltje denk je dat wij wel overtuigd zijn.

MENENIUS: Als je met me wilt vechten, kan dat ook.

MARTIUS: Doe dat nou niet. Daarvoor houden we toch teveel van je.
(Comenius op)

COMENIUS: Wat is er aan de hand, oproerig tuig. Zijn jullie weer aan je mening aan het krabben tot ie van onder tot boven onder de uitslag zit.

SICINIUS: Ah, de dappere Comenius.

FRANCESCO: Altijd een vriendelijk woord voor ons klaar.

COMENIUS: Wie vriendelijk tegen jullie is, vleit tot kotsens toe. Wat willen jullie nou eigenlijk, stelletje tuig, dat niet met vrede en niet met oorlog kan omgaan. De oorlog maakt jullie bang, de vrede maakt jullie dapper. Jullie weten niets, dat is jullie probleem. Begrijpen jullie het niet. Die rust is schijn, is luxe, een uitzondering. Moet je dat hier zien staan. Alsof de wereld niet in brand staat. Dit zijn de bloemen van ons land. Ze hebben alleen maar gehad. En denken dat dat zo hoort. Alleen maar gehad. Waarom? Omdat jullie ouders idealen hadden. Die vochten nog voor een betere wereld.

FRANCESCO: En wat is daarvan terecht gekomen.

COMENIUS: Dit is het enige wat jullie kunnen: Afmaken en afwachten. Wie jullie vertrouwt vindt hazen waar ie leeuwen nodig heeft, ganzen in plaats van vossen. Jullie zijn zo betrouwbaar als brandende kool op ijs, als hagel in de zon. En maar meningen hebben, altijd maar meningen. Je prijst de schurk en je vervloekt de rechter die hem straft. Of andersom als het zo uitkomt in het modebeeld. Wie roem verdient kan rekenen op jullie haat, jullie begeerten zijn als de eetlust van een zieke: vooral eten wat het slechtst voor hem is. Iedereen die van jullie gunsten afhankelijk is zwemt in een opgejaagde rivier met bakstenen rond zijn nek. Val toch dood! Jullie vertrouwen? Jullie veranderen elke minuut van gedachten. Wie gister gehaat werd is vandaag de held; was je gister de top, dan deug je morgen niet. En maar schelden op de regering terwijl die jullie juist in het goede spoor houdt, omdat jullie elkaar anders zouden afmaken. Voornaamste gespreksonderwerp: of het merk van je schoenen overeen komt met dat van je vrienden.

SICINIUS: We zijn getrouwd en we hebben kinderen.

COMENIUS: Kinderen die kinderen hebben.

SICINIUS: Kun je het echt niet accepteren dat er mensen in je land zijn die daar anders over denken.

COMENIUS: Misschien moet je soms hetzelfde denken om ergens te komen.

MENENIUS: Ze voelen zich miskend

FRANCESCO: Wat kom je hier doen? Ons uitschelden? (*sirenes*)

MARTIUS: Wat is dat?

COMENIUS: Daar kwam ik voor.

Sorry, ik was wat zenuwachtig.

De problemen zijn een beetje uit de hand gelopen.

De Volsken vallen aan.

GASPARO: De wat?

COMENIUS: Ja, de Volsken.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto